

Et nedslag i bogen ”Fremtidens Klubtilbud”: Betydning af systematik i fritids- og ungdomspædagogikken.

Christoffer Schultz, udviklingskonsulent i Ungdomsringsen.

Fremtidens Klubtilbud

Denne artikel er et nedslag i bogen *Fremtidens Klubtilbud*. Bogen bygger på empiri og erfaringer fra et toårigt projekt af samme navn, som blev gennemført i samarbejde mellem Ungdomsringsen, BUPL og en række klubber i hele landet. Empirien er indsamlet gennem 10 lokale aktionslæringsforløb og dokumentationsbesøg i 12 fritids- og ungdomsklubber. Projektets ambition har været at italesætte fritids- og ungdomspædagogisk faglighed og dokumentere den fritids- og ungdomspædagogiske praksis. Gennem analyser af aktionslæringsforløbene og interviews med både klubpædagoger, unge og ledere fremhæver projektet bl.a. nogle vigtige forudsætninger for god fritids- og ungdomspædagogisk praksis og faglighed. Bogen er udgivet af Ungdomsringsen i samarbejde med BUPL, og er skrevet af Christoffer Schultz, Ditte Marie Lindeskov og Jesper Larsen. Denne artikel giver en kort introduktion til fritids- og ungdomspædagogisk faglighed og argumenterer for, at *systematik* er en vigtig forudsætning for høj faglig kvalitet i praksis.

Systematik i fritids- og ungdomspædagogikken

Gennem de senere år er klubberne blevet ramt af en større nødvendighed om at genopfinde og italesætte den særlige fritids- og ungdomspædagogiske faglighed og formålet med praksis, der stilles til rådighed for unge i deres fritid. Et forhold, som en pædagog fra Svendborg Juniorklub gør opmærksom på:

”Klubberne står over for et gevaldigt pres fra politisk side. Derfor er det vigtigt at få det pædagogiske fundament udpenslet og formuleret på ny, så vi igen kan give klar besked til kommunen og borgerne i Svendborg, om at klubberne løfter en samfundsmæssig opgave.”

For at kunne leve op til dette må klubpædagoger skærpe deres didaktiske kompetencer og ikke mindst blive i stand til at italesætte dem. En systematik i den pædagogiske tilgang vil ikke alene styrke det faglige sprog, det vil også være med til at understøtte de processer, der skabes i den konkrete pædagogiske praksis.

En systematisk tilgang til faglige refleksioner har vist sig at være en hjælp til at sætte ord på, *hvorfor man gør, som man gør*. Derfor har vi i aktionslæringsforløbene gjort brug af Sven Mørchs *Ungdomsprojektmodel*¹ til at facilitere klubpædagogernes refleksioner over deres pædagogiske indsatser, de pædagogiske aktiviteter (for)mål og hvordan disse passer sammen med de særlige betingelser, der gør sig gældende i ungdomslivet.

Pædagoger har altid ønsket at opnå *noget* med deres arbejde med børn og unge, som de har et pædagogisk ansvar for. Men det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde må siges at bære præg af en særdeles uformel karakter, og kan derfor være svær at formulere og opsætte konkrete mål

for. Med en systematik og en model som Ungdomsprojektmodellen kan det blive tydeligere, hvad det er for ’noget’, man vil med de unge i klubben, og ikke mindst *hvorfor*. En sådan systematik har i Fremtidens Klubtilbud vist sig at være med til at opkvalificere og professionalisere faget og den lokale pædagogiske praksis.

Faglig systematik fremmer en velovervejet praksis

I en professionel pædagogisk indsats må der altid være en eksplicit sammenhæng mellem mål og middel. Den systematiske tilgang til det pædagogiske arbejde sikrer, at mål og indhold er velovervejet. I klubben spilles der ikke ’bare’ bob, billard og bordfodbold, hvis den pædagogiske praksis er velovervejet og velreflekteret. Bob, billard og bordfodbold bliver en del af ’værktøjskassen’ og et muligt middel til at opnå et konkret mål. Med en systematiseret tilgang bliver aktiviteter i klubben til mere og andet end blot ’aktiviteter for aktiviteternes skyld’, og i højere grad et middel til at opnå *noget* med de unge.

Det kan opleves som en balancegang på den ene side at skulle tænke i aktiviteter, der *vil noget* med de unge, og på den anden side at skulle anerkende de unges behov for ’blot’ at slænge sig i en sofa i klubben. Pointen med netop den didaktiske model - Ungdomsprojektmodellen - er, at man i det fritids- og ungdomspædagogiske arbejde må være konstant undersøgende på de unges udfordringer og behov. Både på individniveau og ud fra en analyse af det samfund og den ungdomskultur, de unge bevæger sig i. På den måde kan det *at slænge sig i klubbens sofa* blive en vigtig pædagogisk aktivitet, der giver nogle bestemte unge et tiltrængt pusterum fra en éndimensionel præstationskultur i andre sammenhænge. Eller som en deltager i projektets aktionslæringsforløb siger:

”For vi vil noget med de unge. Vi vil ikke høre os omtalt som et fritidskøleskab, hvor de unge bare skal akklimatiseres efter en lang skoledag. Det skal de også, men vi er blevet meget mere sikre i, at vores pædagogiske fokus rækker langt ud over opbevaring af en masse tweens.”

Afrunding

En systematisk tilgang til det pædagogiske arbejde vil være med til at styrke den faglige stolthed, skabe et fælles fagligt sprog, der gør det lettere at svare på, *’hvorfor vi gør, som vi gør’* og ikke mindst øge kvaliteten af det pædagogiske arbejde og dermed støtte unges sunde udvikling. Det er afgørende, at systematikken tager afsæt i en fritids- og ungdomsteoretisk forståelse af unge mennesker, deres ungdomsliv og ungdomsproblemer relateret til samfundet. Systematikken kan også være med til at tydeliggøre styrken i den fritids- og ungdomspædagogiske faglighed overfor forvaltning og samarbejdspartnere. Eller som lederen af Vesterbro Ungdomsgård i København siger det: *”Jeg er helt sikker på, at hvis klubområdet begynder at arbejde mere systematisk, så vil det også ændre synet på os i forhold til andre faggrupper og i forhold til tværfagligheden.”*

Til dem, der vil gå dybere ned:

’Fremtidens Klubtilbud - fritids- og ungdomspædagogik i teori og praksis’ er udgivet i samarbejde mellem Ungdomsringsen og BUPL, og kan bestilles på www.ungdomsringsen.dk (kr. 186,-).

<https://www.tokeagerschou.dk/assist> assist@tokeagerschou.dk

¹ Ungdomsprojektmodellen er nærmere beskrevet i *Fremtidens Klubtilbud* – se evt. henvisning til sidst i artiklen og i artikler af Jesper Larsen. Se artikler i : [Register ASSIST — Toke Agerschou](#)